

אמרתך הייתי פנינים ואמרות מעניינא דיומא

זמני השבת

בעיר בני ברק יצ"ו

4:14: הדלקת נרות:

4:36: שקיעה:

5:16: מוצאי שבת:

5:49: ר"ת:

מתורתם של ראשונים

הגאון הרידב"ז מסלוצק צוק"ל

ואתרי כו יצא אחיו וידו אחות בעקב עשו ויקרא שמו עקב.

וי"ל הטעם שאחו יעקב אביו ע"ה את עקבו של עשו, ע"פ דאמרו חז"ל כל זמן שקולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובתי מדרשות אין הידים די עשו, שנאמר הקול קול יעקב והידיים די עשו. פירוש, שהקב"ה נתן הכח ליעקב בהקול, ולעשו בהידיים, ועומדים זה לעומת זה, זה בכוחו של הקול, וזה בכוחו של הידיים. על כן כל זמן שיעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אינו מתירא מידי עשו, כיון שכוחו עמו. אבל כשיעקב עוזב את כוחותיו ואת כלי מלחמתו, ואז אין לו מי שיעמוד לנגד כלי מלחמתו של עשו.

וכן מבואר בפ' דברים גבי נוסב את הר שעיר ימים רבים וגו' רב לכם שבת בהר הזה פנו לכם צפונה, ואיתא במדרש, אמרו ישראל להקב"ה להיכן נברא, אמר להם הקב"ה ברחו והצפינו עצמיכם בתורה, שנאמר יצפון לישראלים תושיה, פירושו, כיון שנסב את הר שעיר שהוא גבול עשו, ע"ז אמרה התורה רב לכם שבת בהר הזה, ר"ל בהר הזה תשבו הרבה, טרם שתפטרו מן ההר הזה תתעכבו הרבה ימים ושנים, כי תהיו תחת ידי עשו זמן רב תחת אדום, ע"כ פנו לכם צפונה - הצפינו בתורה שנאמר יצפון לישראלים תושיה. וע"כ כל זמן שיעקב יושב במחיצתו אין מתירא כלל מפני הידים של עשו, אך כשיעקב עוזב את בתי מדרשו ומחיצתו והולך ומתקרב לעשו והולך לבתי תטריאות ולקלובין ולכל הדרכים עם עשו בדרכי עשו, אז נתגברה שנאתו של עשו, ועשו עושה המשך בעמ' 4 <<<

פי ציד בפיו

בפרשתנו לומדים אנו אודות דמותו של עשו הרשע, אותו עשו עליו נתנבא הנביא מלאכי (א, ג) וְאֵת עֵשָׂו שְׂנֵאתִי.

התורה הקדושה מלמדת אותנו אודות דמותו של עשו וְיָהּ עֵשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד" ומבאר רש"י "לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו אבא היאך מעשרין את המלח ואת התבן, כסבור אביו שהוא מדקדק במצות", הוא אף נחל הצלחה במאמציו כמו שמלמדת אותנו התורה "וַיֵּאָהֵב יַצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד כָּפִיו" ומבאר זאת רש"י "ומדרשו, בפיו של עשו, שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו".

אנו הקטנים והזעירים אין לנו אפילו התחלה של השגה באבות הקדושים, ומרחק אינסופי מבדיל בין מחשבותינו השפלות לבין מחשבותיהם הקדושות והנשגבות, אולם זאת אנו רואים כי אכן צביעותו ורמאותו של עשו היו במדרגה כזאת שהצליח לצוד ולרמות בדברים את אביו הקדוש (ויצוין כי הסברים רבים נאמרו בפי גדולי וצדיקי הדורות על השאלה מפני מה לא גילו מן השמים ליצחק אביו מיהו באמת בנו האהוב עליו ואין כאן המקום להאריך בהם).

חז"ל במסכת נדרים שבתלמוד ירושלמי (פרק ג' הלכה ח') מלמדים אותנו עד היכן מגיעה צביעותו ורמאותו של עשו: "רבי אחא בשם ר' חונא, עתיד עשו הרשע לעטוף טליתו ולישב עם הצדיקים בגן עדן לעתיד לבוא והקב"ה גוררו ומוציאו משם, מה טעמא, אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה' (עובדיה א, ד), ואין כוכבים אלא צדיקים כמה דאת אמר ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד (דניאל יב, ג)" (וביאר שם בפני משה שטעותו של עשו היא שתועילו לו זכות האבות הקדושים אברהם ויצחק).

רבות יש ללמוד מכך על כוח הצביעות והרמאות, הלא כל ילד שלמד את פסוקי החומש כבר יודע כי עשו היה רשע שעבר על החמורות שבחמורות וכפר בעיקר, ואילו הוא מצידו מתעטף בטליתו ומוציא את מקומו בין הצדיקים בגן עדן... משל חש הוא שמקומו הנכון בעולם הוא דווקא בין הצדיקים ועובדי השי"ת...

הכוח הכי מסוכן במלחמה הוא ההתחזות, בעוד כאשר שני צדדים ניצבים זה לעומת זה בשדה הקרב כל אחד יודע מי לנו ומי לצרינו, הרי שכאשר אחד מן הצדדים נוקט בתכסיסים של התחזות והסוואה הלווחמים בצד שכנגד כלל אינם יודעים שעליהם להישמר מאותם מתחזים, ואכן בכל מלחמה בעולם נוקטים המדינות והצבאות הנלחמים בתכסיסים של התחזות והטעייה, אם בשליחת מרגלים שיטמעו בצד שכנגד וישגו מידע, אם באמצעות שוחד לאנשים בצד שכנגד שיעבדו למענם, ועוד שלל תכסיסים של הטעייה, כאשר מנגד כל צד מפעיל מערך מיוחד לגלות את התכסיסים והמיזמות של הצד שכנגד ולסכלם מבעוד מועד.

כך גם במלחמה הגדולה - מלחמת היצר, לא תמיד מגיע היצר לאדם בפיתויים שיחטא בעבירות, הוא מציג בפניו את הדברים כמצוה גדולה או לפחות דבר הרשות, הוא משתדל למצוא לו מאה שערי היתר וק"נ טעמים להתיר את השרץ, וזהו אכן ניסיון גדול לפזר את ענני הערפל ולדעת בבהירות מה ה' אלקינו דורש מעמנו.

וכך גם הם פני הדברים במלחמתה של היהדות הנאמנה - שארית הפליטה של שומרי התורה והמצוות, כנגד הערב רב והשלטון שלהם החפצים לעקור תורה מישראל ולכלות כל שריד ופליט מהיהדות האמיתית, גם הם לא תמיד באים בגזירות ברורות על ה' ועל משיחו ובמיזמות שקופות להרס הדת רח"ל, לעיתים הם באים במסווה של גורמים המציגים פנים חסודות וצדקניות בעוד האמת היא שהם רחוקים מאותה תדמית שקרית מרחק רב.

ולא חסרים בדורנו השפל כאלו שלמרות קופת השרצים הגדולה התלויה בהם מדמים הם שמקומם בין צדיקי הדור בגן עדן... אם אלו גורמים מפוקפקים משולי המחנה ה"דואגים" תדיר על מצב החינוך בציבור החרדי, אם אלו כתיבי התקשורת הפסולה המוצאים תדיר אי אלו דברים לעורר המשך בעמ' 4 <<<

אנד חסיד מן הארץ

קול נהי נשמע מציון על סילוקו של האי צדיק חסידא ופרישא משפירי ירושלם, עובד ה' במסירות נפש כל ימיו, ענותן ושפל ברך, שייף עייל שייף ונפיק וגריס באורייתא תדירא ולא מתזיק טיבותא לנפשיה, לבו הטהור היה דבוק בעבודת ה' וביראתו, לחם מלחמות ה' ועמד על משמר הדת וההשקפה הטהורה בעוז ותעצומות, עמוד צלותהון דישראל ושפך לבבו כמים בדמעות שליש והיה מיצר בצער השכינה, טוב לשמים ולבריות, זיכה רבים וזכה

הצדיק החסיד

ובי שמעון ישראל שפירא צוק"ל

בן לאותו צדיק חסידא ופרישא רבי שמואל צוק"ל

הצדיק אנר דרוור אנר, מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי און, וכל בית ישראל יכנו את השריפה אשר שרף ה'.

המבכים מרה

איגוד היראים בעיר בני ברק יצ"ו

יצחק ירא להניח את רבקה במושב לצים

וַיְהִי יַצְחָק בְּנוֹ אֲרֶבְעִים וָגו' בַּתְּתוּאֵל הָאֲרָמִי.

עייני רש"י להגיד שבחה שהיתה בת רשע וכו' ולא למדה ממעשיהם. ואולי יש לומר כי בא הכתוב בזה לתן טעם האיך יצחק נשא אשה בת שלשה שנה שאינה עוד בת בנים, ותירצו המפרשים כדי שלא יהיה בהרהורי חטא, והוא דחוק, אמנם באריכות הזה מתורץ הקושי, כי בודאי היתה רבקה אזי ראוי לבית אברהם, אמנם בכל זאת שבח דוד המלך את האיש אשר לא ישב במושב לצים מפני שהו בקדושו לא יאמין, לכן וירא יצחק להניחה שם עד שתגדיל פן תלמוד דבר מה ממעשיהם ברוב הימים, ולזאת קדם ונשא.

(בן גרני)

לגנות הרשע ברשעתו

הַלְעִיטֵנִי יָא מִן הָאֲדָם הָאֲדָם הִיא כִּי עֵינַי אֲנִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אָדָם.

הלעיטני פירש"י שהוא ענין של רעבתנות, ועל תיבת עיף פירש"י לעיל ברציחה, ואמר הכתוב על כן קרא שמו אדם, ובפשטות משמע דיעקב קרא לו כך, (קרא לשון יחיד וקאי על יעקב שהוא דבר הלמד מענינו), כי מצוה לגנות את הרשעים כמבואר בשמונה פרקים להרמב"ם ובארוחת צדיקים ובחובות הלכות ובשלה"ק שלגנות את הרשעים הוא דיבור הנאה, ולכן כינה לו יעקב לעשו שם גנאי וקראו אדם על שם העדשים שאכל ברעבתנות, ואולי גם על שם הרציחה ושפיכת דם אדם, והוה שמלמדנו התורה כאן שמצוה לגנות את הרשע ולכנות לו שם גנאי. אמנם הגינוי צריך להיות רק מצד החלקים של רשעות שבו כמבואר כאן, ולא מצד חסרונות ומומין שהרשע אינו אשם בהם, כגון גבי עשו שנולד באדמימות וסלקא דעתך לגנותו בזה, ולכן אמר הכתוב על כן קרא שמו אדם, פירוש על שם הרעבתנות ורציחה ולא על שם החסרון שאינו אשם בו שנולד באדמימות שלא כדרך רוב בני אדם, לא בזה גינה אותו ולא על שם זה קראו אדם אלא על שם רשעתו, ויש בזה לימוד.

(חלקנו בתורתך)

מקדש השלישי יבנה הקב"ה בעצמו

וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי יַצְחָק וְגו'.

יש לדקדק, כאן כתיב "ויחפרו", וגבי באר שטנה גם כן כתיב "ויחפרו" בלשון רבים, ובג' כתיב אצל באר רחובות, "ויחפרו באר אחרת" בלשון יחיד.

ויש לומר, הנה הרמב"ן כתב כי "באר מים חיים" ירמוז לבית אלקים אשר יעשו בניו של יצחק, וקרא הראשון "עשק" ירמוז לבית ראשון אשר התעשקו עמנו עד שהחרבו, ושנית קרא שמה "שטנה", והוא בית שני כמו שכתוב (עזרא) "ובמלכות אחשורוש בתחילת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה" עד שהחרבו וגלה ממנו וכו', השלישי קרא "רחובות", הוא הבית העתידי שיבנה במהרה בימינו.

ונקדים עוד מה שאמרו חכמינו ז"ל (פסיקתא רבתי כח), ראשונים היו על ידי בשר ודם על כן נחרבו, אבל הבית העתידי יבנה על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, על כן יהיה לו קיום עולמית.

לפי זה ניחא, שנים ראשונים היו על ידי מעשה אדם כתיב "ויחפרו" בלשון רבים, אבל המקדש שנוכה לראותו במהרה בימינו נבנה על ידי הקב"ה, לכך כתיב בלשון יחיד "ויחפרו וכו'".

דברי אלו המה מכני החכור כ"ה אברהם זאב נ"י.

(מנחת כהן, שירי מנחה)

טובתן רעה היא אצלו

פֶּאֶשֶׁר לֹא נִגְעֶנּוּ וְכֹאֲשֶׁר עֲשִׂינוּ עִמָּךְ רַק טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ וְגו'.

אינו מובן, אם באמת עשו עמו רק טוב מהיכ"ס"ד דיצחק יגמול להם רעה. וז"ל עפ"י מ' דפירש"י פ' ויצא השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע, כל טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים, וה"ד אם תעשה עמנו רעה כמו אשר עשינו רק טוב, דאצלך הוא רעה, ע"כ שמא תשלם לנו גמולינו, ע"כ נכרתה ברית.

(ויגד יעקב - פאפא)

המשקר מתדמה לעובד ע"ז

וְהִייתִי בְעֵינָיו כְּמִתְעַתֵּץ.

בפרק בתרא דפסחים, אמר רבי אלעזר, כל המחליף בדיבורו כאלו עובד עבודה זרה, כתיב הכא והייתי בעיניו כמתעתע, וכתיב (ירמיה י טו) הכל המה מעשה תעתועים, עד כאן. ורצו בזה, כי המשקר הוא מתדמה לעובד עבודה זרה, שהעובד עבודה זרה דבק בשקר, כי העובד עבודה זרה עיקר חומר חטא שלו מה שהוא משקר, כי הוא יתברך אחד, אפס זולתו, והוא משקר לעשות אלהים שהוא שקר. לכך המשקר בדברים, מתדמה לעובד אלהים שקר, שעיקר חומר שלו שהוא משקר, כי השקר אין לו גלים, ואין לו מציאות כלל, כי זהו ענין השקר, וכך העבודה זרה, הוא שקר ואין לו מציאות כלל. אף על גב שיש עוד ענין חטא בעובד עבודה זרה, מכל מקום כמה שהכתוב מגנה עובדי עבודה זרה, שהמה הכל מעשה תעתועים, וזה המשקר דבק גם כן בשקר ובהבל, ולפיכך נחשב כאילו עובד עבודה זרה, מצד גנות השקר והתעתועים.

(באר הגולה למהר"ל, הבאר הרביעי)

הוה גביר לאחיק העניים

הוה גביר לְאֶחָיו.

י"ל ע"ד מוסר, כי העושר שמור לבעליו לרעתו פן ישבע ויבעט בה' ובתורתו, אמנם תועלת העשירות גדולה מאוד אם עושה עם הונו מצות ומע"ט, מחזיק ת"ח על שולחנו, ומקיים ויהיו עניים בני ביתך, ולאכול ארוחת ירק ולא לנהוג ביתו כבית מלכים ולאכול מעדני המלך כי אז לא יספיק בידו להחזיק ת"ח לומדי תורה, כ"א יכלכל ביתו במשפט אז עשרו אשרי לו, וזה הרמז הוה גביר לא לעצמך להנאתך כ"א הוה גביר לאחיק

העניים המרודים, ואז תצליח על במתי ארץ. (תורת מהר"י ז)

ועמדו זרים ורעו צאנכם

הקל קול יעקב.

דאחז"ל (ברכות ל"ה): כתי' (הושע ב') ולקחתי המשך בעמ' 4 <<<

לחידודא

פעם השתתף מרן הגר"ח מברסק זצוק"ל באסיפת רבנים בפטרבורג שנטלו בה חלק גם אלו שדעתם נטתה להשכלה וביקשו לעשות שינויים בעניני הדת, ולמרות התנגדותו הנחרצת של הגר"ח עמדו הם בשלהם, בראותו כי כן פנה הגר"ח אליהם בשאלה: וכן חכמים אתם? והלא גם בפסוק בחומש אינכם בקיאים! ומיד פתח לפניהם חומש בראשית והראה בפרשתנו "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה" ופירש"י עדשים אדומות, והקשה הגר"ח דמנין יודע זאת רש"י שהאדום האדום הכונה לעדשים.

על אתר השיב אחד המשכילים דהרי לעיל מינה כתיב "ויזד יעקב נזיד" וסתם נזיד הוא עדשים, בחלל האולם השתררה דממה, נדמה היה כי הלה ניצח את הגר"ח בתשובתו החריפה, אולם מיד דפדף הגר"ח לרף הבא שכתוב מפורש "ויעקב נתן לעשוי להם ונזיד עדשים" - "זוהי עוד ראייה" - השיב המשכיל הנדהם, אבל תשובתו המנוכחת עוד הוסיפה לו בוז וקלון, מוזימת המשכילים נכשלה והללו יצאו מן האסיפה אבליים וחפויי ראש.

ויש לשאול למה באמת לא נכתב מיד "ויזד יעקב נזיד עדשים", ולמה המתין הכתוב מלספר מה היה אותו נזיד עד לאחר מכן.

תשובות וערות ניתן לשלוח בפאקס או להשאיר הודעה בתא קולי כמפורט בעמוד 4

תשובה לשאלה משבוע שעבר:

בגמ' בבא בתרא צ' ע"ב ת"ד אין מוציאין פירות מא"י דברים שיש בהן חיי נפש כגון יענות שמנים וסלתות וכשם שאין מוציאין מארץ לחו"ל כך אין מוציאין מארץ ישראל לסוריא וכו'. היכן נרמז דבר זה בפרשה? בספר תורת משה לחת"ס הביא בשם מהר"ם בנעט זצ"ל לבאר הפס' וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל תְּאֶחְרֶוּ אֹתִי וְהַצְלִיחַ דְּרָכֵי, דהנה רש"י פירש הפס' וּמְגִדְנַת נִתְּן לְאֶחָיו וְלְאִמָּה דהיינו פירות של ארץ ישראל, וביאר הגאון מהר"ם בנעט זצ"ל כיון שנתן להם מגדנות מפירות א"י ש"מ שהוא מחזיק ארם וסורי' כמו א"י דאל"ה אסור להוציא פירות א"י לחו"ל וא"כ כיון שארם בכלל א"י תשב הנערה אתנו.

והוסיף החת"ס על פי דבריו לבאר תשובת אליעזר אל תאחרו אותי כי לעולם ארם חו"ל הוא והכל מעלין לא"י ולא תאחרו אותי בחו"ל, והפירות לא הוצאתי אלא כפי מסת הצורך למוזונות צידה לדרך, אך וה' הצליח דרכי שקפצה לי ארעא ונשארו הפירות בידי ואותן נתתי לכם.

הגאון הגדול רבי בצלאל שטערן זצוק"ל אב"ד עדת ישראל מעלבארן וקהל יראים וויען ובעל שו"ת "בצל החכמה" לרגל היא"צ – כ"א מרחשון תשמ"ט (חלק ב')

הצטרפותו למכתב להגנת היהדות החרדית

בשנת תשל"ז לאחר עליית מפלגת הימין לשלטון במדינה הציונית, מה שהביא לטשטוש המוחות וסחף גדול אצל החרדים, יצא גדולי ישראל במכתב ארוך תחת הכותרת "שמעו דבר ה'!", על המכתב חתמו כמאה רבנים ובראשם מושיען של ישראל מרן הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל, כשאחד החותמים הוא רבנו זצוק"ל, שאף על פי שנמנע בתוקף מלחוות דעתו בעניינים ציבוריים, יוצא מן הכלל היה ענין חמור זה שרבנו צירף אליו את חתימתו.

זה לשון המכתב: "הנה בלבול המוחות וטשטוש המושגים גובר והולך מעת שחלו השינויים בממשלת הכופרים בארצנו הקדושה ת"ו, שגם בקרב שומרי תורה ומצוות בארץ ובתפוצות שוררת אהדה רבה אל השלטון החדש, בעקבות הצטרפות המפלגות הדתיות, ובכללן המפלגה הידועה המתפארת לייצג את התורה והיהדות. החלטת מפלגה זו להצטרף אל ממשלתם, היא שהכריעה את הכף להקמת הממשלה החדשה, העולה על הקודמות במרידה באומות ועזות כלפי מלוכות אדירות.

מה נורא הניאוף כלפי מעלה, שיהודים המייצגים שומרי תורה ומצוות מאשרים זדים, גם בונים ומבססים ממשלת עושי רשעה, ובזה הם מכריזים לכל העולם כולו שהם מהוים חלק בלתי נפרד בממשלתם. ואם בממשלות הקודמות ה' בעצם השתתפותם בכנסת המינים משום הסכמה לשלטון הכופרים ולחוקי הרשע והפשע שחקקו, כבדה עתה סבתם כי הם נושאים באחריות בכל מה שמחללת ומבצעת ממשלת הכופרים, והקולר תלוי בצוארם, כי מבלעדי שותפות הדתיים למיניהם לא היתה לה תקומה.

בשעת חירום זו, כשחרב בהמלחמה האיומה מתנופפת על ראשי אחינו בני ישראל דרי ארץ הקודש – ה' ירחם – העדיפו הנציגים הדתיים בכנסת המינים חשבונות פרטיים על פני אחריות לכלל ישראל, ובחרו להצטרף לשלטון המתגרה באומות בעזות נוראה, ומענה בפייהם כי בשכר זאת עלה בידם לקבל הישגים לטובת הדת, שניתנה להם כתמורת הצטרפותם לממשלה.

מחובותינו לעורר ולהזהיר! כי לו יאחז כדבריהם שהשיגו איזה הבטחות לטובת הדת, (אשר המציאות היא בעוה"ר להיפוך, כי בשבועות האחרונים אדרבה נתרבה ונתגדל שנאת הדת באופן נורא, והגיע עד לשפ"ד ממש רח"ל) אין שום היתר על פי התורה להצטרף לשלטון זה. כי אף אם היתה ממשלתם כולה מורכבת מיהודים שומרי תורה ומצוות, רובץ איסור נורא על עצם הקמת מלוכה לישראל לפני ביאת המשיח, ואנו מושבעין ועומדין על זה בשלום שבועות חמורות, שלא יעלו בחומה, שלא ימדרו באומות, ושלא ידחקו את הקץ, כמבואר בסוף מס' כתובות. ואלה החושבים כי יש בידי ישראל לשבור מעצמם עול הגלויות ולכונן להם מלוכה עצמאית בטרם ביאת המשיח, רוח כפירה מתנוסס בהם רח"ל.

ולדאבון לבינו מצא רעיון הכפירה הציונית כעת מקום להתפשט גם בקרב שומרי תורה, כי רבים מתהלכים במשאות שוא ומדוחים לאמור – על מנהיגים החדש

– זה ינחמנו, וכאילו הוא יטהר את המדינה הציונית, ויתאים אותה לפי רוח התורה. אבותינו ורבותינו מדור דור פשטו צוארם ומסרו נפשם נגד הציונות, ועתה אם החרשנו ח"ו עתידה תנועה זו להשתלט על כל ההמון התמים, ואנה אנו באים. האחריות כלפי צבור המאמינים בביאת המשיח מוטלת עלינו, ולא עת לחשות! ומידינו יבוקש כל זאת אם נעמוד מנגד לעת צרה זו, אשר באו בנים עד משבר רח"ל.

והאחרון הכביד, כי מעת אשר מפלגת התורתיים מעלה מעל בה' להצטרף לממשלת הרשע, השיאם זדון לבם להשתיק קול היהדות הנאמנה הנאנחת ונאנקת למראה הבגידה הנוראה הזאת. וכאשר יצאה היהדות החרדית, ובראשם הרבנים הגאונים שליט"א הבד"צ של העדה החרדית בעיה"ק ירושלים ת"ו, בזעקת מחאה, התנפלו עליהם אנשי המפלגה בחימה שפוכה, ולא נמנעו מלהשתמש בכל סוגי הכפי' והלחץ הפסולים שברשותם, כדי לבלום זעקת הכאב הגדול של יראי ה' וחושבי שמו, ולהצר צעדי' של היהדות החרדית.

אי לזאת אנו קוראים בקריאה קדושה ונאמנה, אחים יקרים! הגיעה שעת מבחן קשה להיהדות הנאמנה, שטף המים הזדונים גואה ועולה ומאיים לשטוף במהלכו כל חלקה טובה ח"ו, על כן עלינו להתאחד ולעמוד כחומה בצורה לשמור על גחלת תורתנו ואמונתנו הקדושה והטהורה שלא תכבה, איש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק, ונתחזק בשיטה הברורה והצרופה, המסורה בידינו מאבותינו ורבותינו הקדושים. כל רוחות רעות שבעולם לא יזיזו אותנו מעמדתינו ולא יניאו אותנו מדרךנו בעוזה שית". הבה נאמץ ידים רפות וברכים כושלות נחזק, בל ניתן את שארית היהדות החרדית בארץ ישראל, הלוחמת במסירות נפש נגד הכופרים והמתחברים אליהם, להכנע ח"ו ללחץ אותם הזוממים להחניק קול זעקתם.

ולכם אחינו היקרים תושבי ארץ הקודש החרדים לדבר ה' ותוה"ק, אנו קוראים! אל דמי לכם, אל תחרישו ואל תשקוטו, הרימו כשופר קולכם למחות ולהתריע נגד הגזירות הקשות המתגברות בא"י, ונגד החנפים הללו אשר התמכרו לשלטון הכפירה, אתון מהתם ואנן מהכא נשמיע ברמה ונכריז בקול גדול קבל עם ועולם, כי אנו כולנו המממשיכים שלשלת מסורת אבותינו הקדושים מדור דור, מתנגדים ופוסלים בהחלט כל אופן של התחברות ושותפות עם מינים וכופרים האוחזים בהגה השלטון בארץ ישראל.

ואנו מגלים דעתנו דעת תורה! שכל צורה של שלטון בא"י טרם ביאת המשיח היא כפירה ומרידה בתורתנו הקדושה. וכל אלו המשתתפים עמם באיזה צורה שהיא, יש להם חלק במרידה נוראה זו.

כפינו פרושות אל אבינו אב הרחמן שנוכה להחזיק מעמד מול כל הנסיונות הקשים והעצומים. ואנו בטוחים כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול, והי' בעזרנו להפיץ אור האמונה האמיתית בקרב ישראל וילמדו תועים בינה, ובמהרה נזכה להגאל גאולת עולמים, ע"י משיח צדקינו אכיה"ר".

על המכתב הבהיר חתמו כאמור כמאה גדולי תורה ויראה, כשבהם רבנו זצ"ל.

חזרתו לארה"ק

בחדש אדר תשמ"ב קיים החלטתו לחזור לארה"ק ואכן התיישב בקרית מאטערסדארף בירושלם עיה"ק בבלות שארית ימיו בתורה ועבודה בפלטרין של מלך. גם בירושלם שימש כמגיד שיעור וראש כולל לאברכים מצוינים שע"י כולל אהבת ציון לעדת זיבנערגין, וכך המשיך במשאת נפשו להרביץ תורה לתלמידים.

בירושלם החליט להוציא מחשבתו לפועל, לכתוב את חידושיו ותשובותיו להדפיסם ולהוציאם לאור להפיצם בישראל, כי ראה בישיבתו בירושלם כעין סייעתא דשמיא לזכות לישוב במנוחה לשלוח על התורה ועל העבודה, מבודד בינו לבין קונו בכתיבת חידושיו ותורתיו. וכשאחד מבני משפחתו נסע לפרעשבורג למקום מנוחת מרנא החת"ס זיע"א שלח עמו רבנו פתקא בה כתב כך: "בצלאל בן גיטל לרפואת הנפש והגוף, להצלחה בלימוד ובהוראה ובכלל העניינים, ליראת שמים אמיתית ולתשובה שלמה".

חבר אני לכל אשר יראון

מבית אביו קיבל את דרך היהדות הצרופה בהתבדלות מן הרשעים ומן החנפים וההתרחקות מהם בתכלית, ובדרך זו המשיך כל ימיו.

בשנות שבתו בעיה"ק ירושלם היה קשור מאד להעדה החרדית ומוסדותיה, ואף היה מדובר כי יתמנה לסגן ראב"ד בתקופה בה שימש כראב"ד מרן בעל מנחת יצחק זצוק"ל, אך לבסוף מחמת סיבות שונות לא יצא המינוי לפועל.

עם מרן בעל מנחת יצחק היו לו קשרים הדוקים עוד מלפנים כאשר היתה ביניהם חליפת מכתבים בהלכה, וכשעלה רבנו לירושלם היה עולה לבקר לעתים תכופות את המנחת יצחק, וכמים הפנים לפנים הראה לו המנחת יצחק אהבה גדולה והיה מבקר בהיכלו בימי חול המועד ושוחחו שעות ארוכות בדברי תורה וחכמה.

נוהג היה בקביעות להופיע בהדרתו במסיבה הגדולה שנערכה על ידי העדה החרדית ביום כ"א כסלו לרגל יום ההצלה של מרן הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל, ובשנים שלאחר הסתלקות מרן הגה"ק מסאטמאר השתתף כסדר בהילולא דרבי ביום כ"ו אב.

בכינוס שנערך לטובת אחד המוסדות על טהרת הקודש נשא רבנו דברי ברכה, ובתוך דבריו אמר, מדוע היו לוחות הברית דוקא של אבן שלא ניתן להטיה זיז כלשהו, להורות לדורות כי בנוגע לתורה הקדושה אין אפשרות בהחלט לשום פשרות, או שלם וחזק, או שבירה, ודרך ממוצע של כפיפה והטיה אין.

הסתלקותו

בחדש חשון תשמ"ט יצא לחו"ל לשמחת נישואין אצל אחד מבניו, ופתאום בהיותו בארה"ב חש ברע וביום כ"א מרחשון נתבקש לישיבה של מעלה. מרן הגאב"ד בעל מנחת יצחק זצוק"ל היה אז בשנתו האחרונה מוטל על ערש דווי, אך במסירות נפש יצא להשתתף באשכבתיה דרבי, וכן השתדל אצל החברא קדישא לכבדו להקבר בחלקת הרבנים שבהר המנוחות.

מכאובים מהידים של עשו. אבל כשהוא במחיצתו של יעקב אין עשו הולך אצלו ברגליו, להכותו בהידים שלו, ונמצא דאין מה לירא מפני עשו אלא מפני הידים, אבל לא מרגלים שלו, כיון שהוא במחיצתו של יעקב, אז אין הולך אצלו עשו ברגליו להכותו בידיים, וצריך אך להזהר שלא יבוא למחיצתו של עשו מפני הידים שלו.

וזה פעל אבינו יעקב ע"ה הוא יעקב סבא, כשהיה בבטן אמו ביחד במחיצה אחת אז סבל מאתו יסורים גדולים, ויתרוצצו הבנים בקרבה, ולאום מלאום יאמץ, וראה שאי אפשר לבניו להיות עמו במחיצה אחת בשום אופן שבעולם, מה עשה יעקב סבא, טרם יציאתו לעוה"ז ידע שבניו צריכין להתרחק מאתו ולישב במחיצה בפני עצמם, ואולי לא יועיל גם זה, כי פן ילך עשו ברגלו אליהם למחיצתם להכותם בידיו, ע"כ מה עשה יעקב סבא בעת יציאת עשו לעוה"ז, ידו אחות בעקב עשו, ר"ל שאחזו את רגליו של עשו שלא ישלש ברגליו לילך למחיצתו של בני יעקב ולא נשאר לו אך הידיים, וצריכין בני יעקב לזהר לכנס למחיצתו של עשו מפני הידים, אבל כשישב במחיצתו של יעקב אז ישב במנוחה.

(נימוקי הרידב"ז)

כל כוחותיו בהידים שלו. וכן איתא בזה"ק על פסוק הפך לבם לשנא עמו, כל זמן שהיו ישראל מובדלים מן המצרים לא היו המצרים שונאים אותם, אבל מכיון שמת יוסף הפירו ברית מילה ואמרו נהיה כמצרים מיד הפך הקב"ה את לבם לשנא את עמו.

הכלל מזה שלישראל הדרך המאושר לישב במנוחה בנלות אדום, כשישב במחיצתו ולא יתקרב את עצמו אל הידים של עשו, כדכתיב הן עם לבדד ישכון, ושמעתי זכר לזה, שישאל נמשלו לאש כדכתיב והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה, ואוה"ע נמשלו למים שנאמר מים רבים לא יכלו לכבות את האהבה דקאי על אומות העולם, והנה עינינו רואות כשמקרבין אש למים כח המים מתגבר על כח האש, מושא"כ כשמבשלים בקדירה עם מים אצל האש, או האש מתגבר על כח המים ומרתיה ומבשל המים שבקדירה, הרי עינינו רואות כשישב מחיצה בין האש להמים אז האש מתגבר, אבל אם אין מחיצה ביניהם אז המים מתגברים.

הכלל מדברינו אלה, שמונחת ישראל בארץ גלותם בארצות עשו הוא אבי אדום, דווקא כשיושבין במחיצתם לעצמם או אין מתירא כלל מפני הידים של עשו. אבל כשהולך למחיצת עשו, אז סובל הרבה

עליהם בדמעות תנין, אם אלו רבנים מטעם המדמים שבהתמנותם ע"י פורקי העול הרי שבידיהם נמצאת השליטה על כל עולם הפסיקה וההוראה, אם אלו גורמים מפלגתיים המהתלים בעדר מאמיניהם בשלל סיסמאות נבובות הנדמות עליהם כמצוות עשה מדאורייתא, אם אלו גורמים הזויים המדברים בכיסופין של טירוף על "דרישת הארץ" ו"שיבה למקדש", כללו של דבר רבים הם אשר ציד בפיהם ובחלקלקות לשון מטעים את הציבור כאילו רוממות התורה והיהדות בראש מעייניהם אולם שבע תועבות להם בלבבם וכל דבריהם אינם אלא דברי צביעות ורמאות.

ומן החובה לדעת את הסכנה, לא לנקוט בצעדי התעלמות מטופשים כאותה בת יענה הטומנת את ראשה בחול עת מתקרב אליה טורף, אלא לדעת את פני הדברים ולהכיר כי רבים הם הצבועים והמתחזים בדורינו, ולהרבות בתפילה ובתחנונים לבורא עולם ללכת אך ורק בדרך האמת ולא לנטות אחר משאות שווא ומדוחים.

על הפרשה

<<< המשך מעמ' 2

(שם ב:) בז' מצות שויתר להם הקדוש ברוך הוא ואין רצונו בקיומם, וז"ש משנאיך שכל כך שונא אותם שאתה גורם שנאתם אותך, וזוהו למדתי שגם אני שנאתים תכלית שנאה עד שלאויבים היו לי.

ובאמת היה כן שיעקב שנא עשו שנאה גדולה בגלל רשעו יותר משנאת עשו ליעקב עד שגם עשו שנא אותו, לכך אמרה שיהא לך סימן זה שאם ישוב אף אחיך ממך, כלומר שנקל שנאתו בלבך כיון שלא תראה מעשיו הרעים ואולי ייטיב מעשיו באמת, אז תדע שתשוב חמת אחיך ממך, ולהיות כי אף גדול מחימה כמ"ש הר"מ אלשיך, לכך הזכיר אף ביעקב וחמה בעשו, ששנאת יעקב לעשו גדול משנאת עשו ליעקב.

(פנים יפות)

(תהילים קלט, כא) הלא משנאיך ה' אשנא ובמתקוממך אתקוטט, תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי, שהוא לשון כפול ומשולש, אמנם ענינו הוא מפני שאמר שלמה המלך ע"ה (משלי כז, יח) כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, כי אם יאהב אדם חבירו ותתחזק מאוד אהבתו אליו הוא גורם שגם חבירו יאהבהו והוא נקרא אור חוזר, וכן להיפך אם ישנא חבירו ותתחזק שנאתו מאוד גורם שגם חבירו ישנא אותו, וזש"ה תכלית שנאה שנאתים שכל כך היה שנאתם בתכלית שגרמה שאויבים היו לי.

וזש"ה הלא משנאיך ה' אשנא ולא אמר שונאיך, אלא דבאמת אחז"ל (ע"ז נה). בפסוק (דברים ד, ט) ופן תשא עיניך השמימה וגו' אשר חלק ד' וגו' כדי להטעותם, הרי שהקב"ה שונא אותם ומחמת זה מטעה אותם עד שהם שונאים אותו, וכמו שאחז"ל

דגני בעתו, וכת' (דברים י"א) ואספת דגנך, ל"ק כאן בעושיין רצונו של מקום כאן עושיין רצונו של מקום. דבזמן שישנא עושיין רצונו של מקום מלאכתו נעשית ע"י אחרים שנאמר (ישע' ס"א) ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו', נמצא דבעושיין רצונו מלאכתו נעשית ע"י אחרים, וזה"ש הקול קול יעקב אז והידים ידי עשיו והמה יעבדו בשבילנו כ"ר בב"א.

(טל השמים)

שנאת יעקב לעשו גדולה משנאת עשו ליעקב

וְיִשְׁכַּתְּ עִמּוֹ יָמִים אָחִידִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב חַמַּת אָחִיךָ. עַד שׁוּב אָף אָחִיךָ מִמֶּנּוּ וְגו'.

יש לפרש כפל הלשון עפ"י מ"ש בפסוק

הנצחות

לתרומות והנצחות: 053-314-7090

נתרם לזכות ולהצלחת אסיר ציון שליח כלל ישראל מוסר הנפש הרב יהושע בן יעל דדון שליט"א
שלא ינوح שבט הרשע על גורל הצדיקים ושיצא במהרה מאפילה לאורה

לעילוי נשמת הרה"ק רבי משולם יששכר ב"ר צבי הירש אשכנזי זיע"א מסטאניסלב לאנדאן לרגל יומ"ד - ג' כסלו תשנ"ה

לעילוי נשמת מרן הגאון רבי ברוך דב ב"ר שמואל דוד לייבאוויץ צוק"ל נלב"ע ה' כסלו ת"ש

לטובת נשמת הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר יהודה ליב הכהן מרימנאב זיע"א לרגל יומ"ד - ל' מרחשון תר"ז

אמרתך חייתני